

ЗМІСТ

Передмова	11
РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ “БРУДНИХ” ГРОШЕЙ ТА ЇХ “ВІДМИВАННЯ”	17
1.1. “Брудні” гроші як соціоекономічне і психологічне явище	17
1.2. Сутність “відмивання” грошей	43
1.3. Принципи та стадії “відмивання” грошей	68
1.4. Масштаби “відмивання” грошей	79
РОЗДІЛ 2. СПОСОБИ І МЕТОДИ “ВІДМИВАННЯ” ГРОШЕЙ	94
2.1. “Відмивання” грошей у фінансовому секторі економіки.....	98
2.2. “Відмивання” грошей у нефінансовому секторі економіки.....	140
2.3. Нові сфери “відмивання” грошей	151
РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ ЗАСАДИ БОРТЬБИ З “ВІДМИВАННЯМ” ГРОШЕЙ.....	157
3.1. Засоби боротьби з “відмиванням” грошей.....	158
3.2. Правові аспекти боротьби з “відмиванням” грошей.....	169
3.3. Адміністративні аспекти боротьби з “відмиванням” грошей.....	206
3.4. Способи виявлення фактів отримання та “відмивання” “брудних” грошей	226
РОЗДІЛ 4. БОРТЬБА З “ВІДМИВАННЯМ” ГРОШЕЙ У ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ	250
4.1. Боротьба з “відмиванням” грошей у банківському секторі економіки.....	250
4.2. Боротьба з “відмиванням” грошей на страховому і фондовому ринках.....	309
РОЗДІЛ 5. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРОТИДІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (“ВІДМИВАННЮ”) ГРОШЕЙ В УКРАЇНІ.....	326
5.1. Основні засади створення системи боротьби з “відмиванням” грошей в Україні	326
5.2. Становлення вітчизняного нормативно-правового забезпечення боротьби з “відмиванням” грошей.....	337
5.3. Зародження організаційної складової системи боротьби з “відмиванням” грошей в Україні	359
5.4. Практичні кроки із запобігання та протидії “відмиванню” грошей в Україні	388
Висновки	409
Додатки	425
Література	451
Перелік таблиць.....	469
Перелік рисунків (укр. та рос. мовами)	471

ПЕРЕДМОВА

“Відмивання” грошей – не нове явище, воно таке ж старе, як поняття злочину. Злочинці завжди намагалися приховати незаконно одержані капітали, щоб стерти всі сліди своїх злочинів. Між тим форми і розміри цього типу злочинів розвинулися в наші роки. Починаючи з 70-х рр., розширення ринку наркотиків і глобалізація організованої злочинності призвели до загострення проблеми “відмивання” грошей.

Розширення практики “відмивання” “брудних” грошей становить загрозу національній безпеці окремих держав у цілому і економічній (фінансовій) зокрема.

Проблема боротьби з “відмиванням” грошей набула сьогодні важливого значення, посівши примітне місце в економічній науці. Не все ще чітко визначено, ще не з’явилися різні течії, характерні для економічних теорій, але все більше економістів, зокрема спеціалістів із міжнародних валютно-фінансових відносин, приділяють цьому питанню особливу увагу [350, с. 52].

У зарубіжній економічній літературі ця проблематика висвітлена в ґрунтовних працях німецького дослідника К.Котке “Брудні гроші – що це таке?” (“Schwarzgeld – was tun?”), ірландських дослідників – “Контроль за “відмиванням” грошей” (“Money laundering control”) під редакцією професора Баррі Рідера.

У вітчизняній економічній і юридичній літературі проблеми формування “брудних” грошей та їх “відмивання” розглядаються здебільшого епізодично, у тих чи інших відокремлених аспектах, не одержали поки що предметного комплексного висвітлення.

Представлена на суд читачів монографія “Відмивання” грошей: сутність та шляхи запобігання” є першою в Україні спробою комплексно розглянути проблему формування “брудних” грошей, способів і методів їх легалізації (“відмивання”), засад і практики організації боротьби з цими негативними явищами.

Водночас ця монографія написана не для того, щоб стати настільною книгою чи керівництвом до дії з “відмивання” грошей. Вона є пересторогою усім, охочим до злочинної діяльності, що рано чи пізно все таємне стає явним. Проте, результативно та ефективно боротися зі злом можливо лише тоді, коли ти достеменно знаєш його сутність, можеш чітко обрати необхідну протиотруту.

Розділ “Сутність “брудних” грошей та їх “відмивання” дає читачеві чітке уявлення, що таке “брудні” гроші як соціоекономічне і психологічне явище, у чому полягає сутність “відмивання” грошей, на яких принципах воно відбувається, які стадії проходить, яких масштабів “відмивання” грошей набуло у світі в цілому та в окремих країнах.

У розділі “Способи і методи “відмивання” грошей міститься характеристика процесів “відмивання” грошей у фінансовому і нефінансовому секторах національних економік, нових сфер скоєння цього злочину.

Питання щодо основних засобів боротьби з “відмиванням” грошей, її правових і адміністративних аспектів, способів виявлення фактів одержання та “відмивання” “брудних” грошей висвітлені в розділі “Основні засади боротьби з “відмиванням” грошей”.

Тих, хто цікавиться проблемами організації боротьби з “відмиванням” грошей у банківському секторі економіки, на страховому та фондовому ринках, безумовно,

зацікавить розділ “Боротьба з “відмиванням” грошей у фінансовому секторі економіки”.

Формування системи протидії та запобігання легалізації (“відмиванню”) грошей в Україні в однойменному розділі монографії розглядаються через призму характеристики основних засад створення системи боротьби з “відмиванням” грошей в Україні, аналізу становлення її вітчизняного нормативно-правового забезпечення, запровадження організаційної складової системи боротьби з “відмиванням” грошей у нашій країні, висвітлення практичних кроків із запобігання та протидії “відмиванню” грошей в Україні.

Майже в усіх розділах монографії наведені узагальнення значною мірою доповнюються конкретними прикладами, які характеризують той чи інший аспект предмету дослідження.

Зміст монографії насичений багатим фактичним (із використанням зарубіжного досвіду) матеріалом, який дозволяє проводити міжнародні порівняння.

Монографія буде корисною для працівників державних структур, причетних до економічної і фінансово-кредитної сфери, правоохоронної діяльності; фахівців і науковців у галузі економіки, фінансів, права; викладачів і студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, широкого загалу читачів, які цікавляться проблемами формування системи запобігання та протидії легалізації (“відмивання”) грошей.